
***PAUKŠČIŲ IR ŠIKŠNOSPARNIŲ TYRIMŲ
ATASKAITA IKI 6 VĖJO ELEKTRINIŲ
PARKO ŠAKIŲ R. SAV., KUDIRKOS
NAUMIESČIO SEN., RUDŽIŲ, ŠAUKŠČIŲ,
AŠMONIŠKIŲ KAIMUOSE VEIKLOS
PRADŽIOS***

Užsakovas: UAB „Žvirgždaičių energija“

Ataskaitą parengė ir tyrimus atliko:

Mindaugas Kirstukas (individualios veiklos pažyma Nr. 865263)

Parengimo data: 2023-03-31

TURINYS

Ivadas	3
1. Trumpas planuojamo VE parko vietovės gamtinės aplinkos aprašymas	4
2. Paukščių ir šikšnosparnių stebėjimas (tyrimai) 2022 m.	5
2.1. Paukščių migracijos srautų, pavasarinių ir rudeninių santalkų stebėjimai	6
2.2. Perinčių paukščių stebėjimai	9
2.3. Plėšriųjų paukščių ir juodųjų gandrų stebėjimai, lizdaviečių įvertinimas	12
2.4. Kitų retų, jautrių vėjo elektrinių poveikiui paukščių stebėjimai	14
2.5. Žiemojančių paukščių stebėjimai	15
2.6. Šikšnosparnių migracijos stebėjimai	16
2.7. Šikšnosparnių stebėjimai veisimosi sezono metu, žiemaviečių paieška	17
3. Paukščių ir šikšnosparnių 2022 m. stebėjimų apibendrinimas	19

Išvadas

UAB „Žvirgždaičių energija“ Šakių rajono savivaldybės pietvakarinėje dalyje, Kudirkos Naumiesčio seniūnijoje, Rudžių, Šaukščių ir Ašmoniškių kaimuose planuoja statyti ir eksploatuoti 6 vėjo elektrinių (toliau – VE) parką (šešiuose žemės sklypuose, kurių kadastriniai Nr. 8413/0003:164, 8413/0002:251, 8413/0003:32, 8413/0003:87, 8488/0004:217, 8413/0003:17)¹ (1 pav.). Žemės sklypams sudarytos ilgalaikės žemės nuomos sutartys. Aplinkos apsaugos agentūra (toliau – AAA) 2021-01-25 raštu Nr. (30.2)-A4E-940 priėmė sprendimą dėl poveikio aplinkai vertinimo, kad UAB „Žvirgždaičių energija“ gali vystyti VE parko statybą įgyvendinat sprendimo metu 6 išvados dalyje išvardintus punktus dėl paukščių ir šikšnosparnių monitoringo bei priemonių numatomam reikšmingam neigiamam poveikiui išvengti arba užkirsti jam kelią.

Paukščių ir šikšnosparnių monitoringo lauko darbai šio planuojamo VE parko teritorijoje parko vystytojų užsakymu 2022 m. vykdyti kovo–2023 m. vasario mėnesiais, jie yra atlikti vadovaujantis standartiškai Lietuvos VE parkams taikomomis paukščių bei šikšnosparnių monitoringų metodikomis. Į tai buvo atsižvelgta ir rengiant VE parko paukščių ir šikšnosparnių monitoringo programą, kurios galutinė redakcija (toliau – monitoringo programa) suderinta 2023 m. sausio 12 d. Aplinkos apsaugos agentūros raštu Nr. (30-2)-A4E-328. Užtikriname, kad 2022 m. vykdytų paukščių ir šikšnosparnių monitoringo darbų apimtims bei duomenų kokybei monitoringo programos rengimo ir pateikimo derinimui terminai įtakos neturėjo.

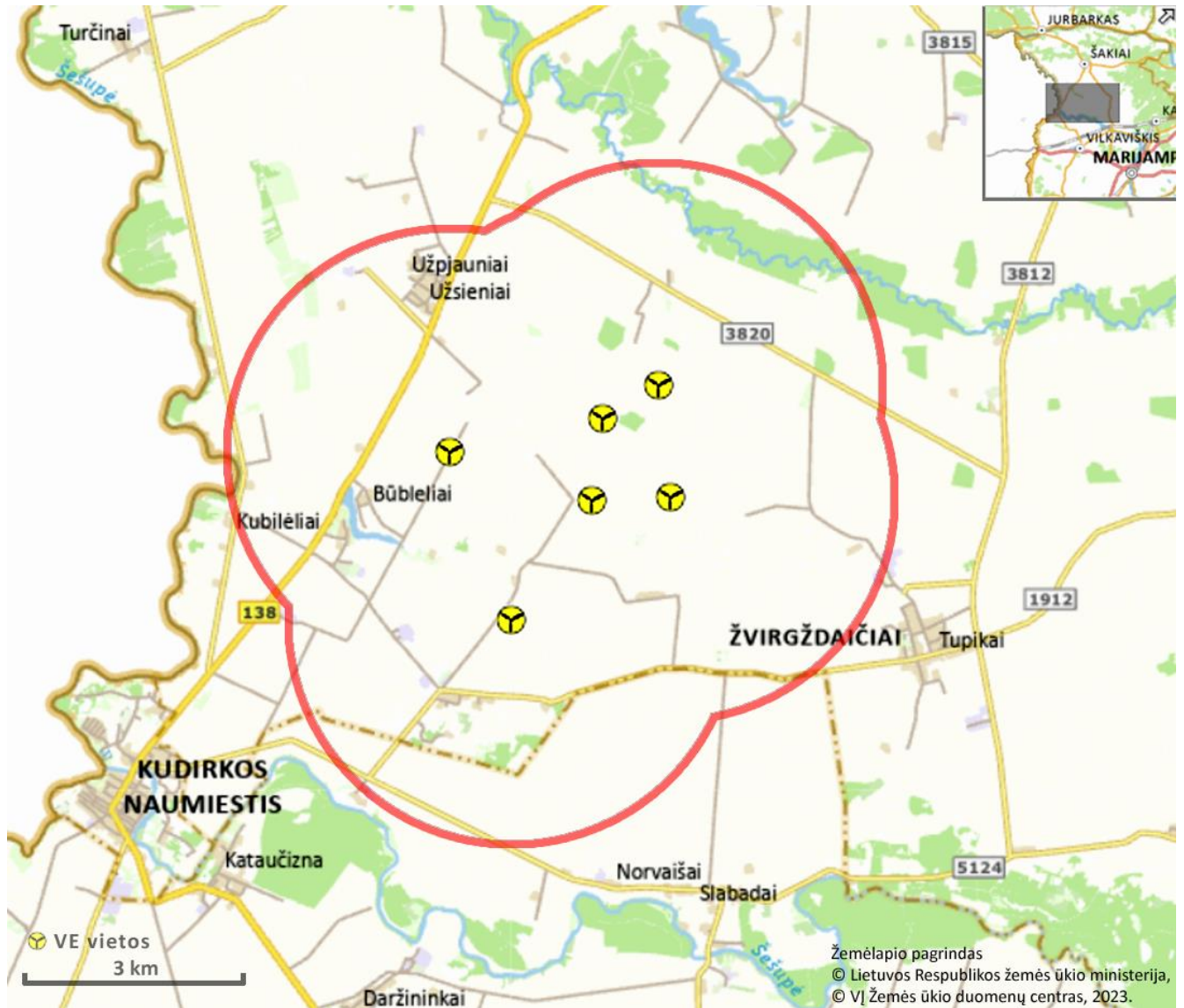
Paukščių ir šikšnosparnių stebėjimai, perėjimo ir veisimosi vietų nustatymas, galimų rizikų identifikavimas atliktas siekiant įvertinti šių gyvūnų grupių gausumą planuojamoje ir aplinkinėje teritorijoje, nustatyti galimą VE parko įrengimo ir eksploatavimo poveikį. Šioje ataskaitoje pateikiami apibendrinti 2022 m. kovo–2023 m. vasario mėnesiais atliktų stebėjimų duomenys apie migruojančius ir sankaupas sudarančius, perinčius paukščius, migruojančius ir vasarą aptiktus šikšnosparnius.

Tyrimų metu, prieš eksploatacijos pradžią, ar jau eksploatuojant VE parką, nustačius reikšmingą planuojamos ūkinės veiklos neigiamą poveikį paukščiams ar šikšnosparniams, būtų pasiūlytas neigiamo poveikio mažinimo ar kompensacinių priemonių įgyvendinimas.

¹

PAV atrankoje ir paukščių monitoringo ataskaitoje	Aktualus sklypo kadastro Nr. šiuo metu	Pastaba
8413/0003:164	8413/0003:288	Gautas padalinus 8413/0003:164
8413/0002:251	8413/0002:192	Gautas padalinus sklypą 8413/0002:251.
8413/0003:32	8413/0003:285	Gautas padalinus sklypą 8413/0003:32
8413/0003:87	8413/0003:290	Gautas padalinus sklypą 8413/0003:87 (unikalus Nr. 4400-4303-2320).
8488/0004:217	8488/0004:315	Gautas padalinus 8488/0004:217
8413/0003:17	8413/0003:292	Gautas padalinus sklypą 8413/0003:17.

Šioje ataskaitoje pateikiami apibendrinti ir VE parkui (planuojama VE parko teritorija ir zona 3 km atstumu nuo VE pateikiama 1 pav.) aktualūs paukščių ir šikšnosparnių stebėjimų rezultatai.

1 pav. Planuojama VE parko teritorija (pažymėta zona 3 km atstumu nuo VE).

---

1. Trumpas planuojamo VE parko vietovės gamtinės aplinkos aprašymas

---

Teritorija, kurioje numatyta statyti ir eksploatuoti 6 VE parką, yra intensyvios žemdirbystės agrariniame kraštovaizdyje, kur vyrauja lygumos. Į Vakarų nuo šios teritorijos maždaug 3–4 km atstumu yra Rusijos federacijos teritorija, 3–4 km į Pietus nuo teritorijos teka Šešupės upė, maždaug 2,5

km atstumu į Šiaurės Rytus nuo teritorijos teka Novos upė, į Rytus nuo teritorijos vyrauja dirbami laukai. Didesnių vandens telkinių nėra, teritorijoje yra Miknaičių tvenkinys, keletas kanalizuočių ir melioracijos grioviais paverstų upelių. Didesnių miškų nėra, kiek daugiau miškų tik Šešupės ir Novos upių slėniuose. Pelkių ir šlapynių teritorijoje nėra. Planuojamą parko teritoriją kerta keli vietinės reikšmės keliai, laukų keliukai, paukščių trikdymas nereikšmingas.

2. Paukščių ir šikšnosparnių stebėjimas (tyrimai) 2022 m.

Tyrimai atlikti mažiausiai vieneri metai iki eksploatacijos pradžios ir statybu metu (dalinais statybu metu, todėl bus parengta papildoma ataskaita). Tyrimų tikslas – atlikti paukščių ir šikšnosparnių monitoringo lauko darbus planuojamo VE parko teritorijoje 2022 m. kovo–gruodžio mėnesiais (žiemojančių paukščių stebėjimai vykdyti ir 2023 m. sausio–vasario mėn.), nustatyti pagrindines jautrių rūšių perėjimo, migracijų ir veisimosi vietas, identifikuoti galimas rizikas, galimą VE parko įrengimo ir eksploataavimo poveikį paukščiams ir šikšnosparniams.

Tyrimų uždaviniai:

- atlikti migruojančių paukščių ir šikšnosparnių stebėjimus;
- atlikti paukščių sankaupų stebėjimus ir buveinių vertinimą paukščių sankaupoms formuotis;
- atlikti perinčių paukščių ir šikšnosparnių vasaros stebėjimus;
- atlikti plėšriųjų paukščių ir juodųjų gandrų vasaros stebėjimus;
- atlikti žiemojančių paukščių stebėjimus;
- atlikti identifikuotų šikšnosparnių žiemojimo vietų stebėjimus;
- apibendrinti 2022 m. paukščių ir šikšnosparnių stebėjimo rezultatus.

Tyrimų laikotarpiai pateikiami 1 lentelėje:

1 lentelė. Paukščių ir šikšnosparnių tyrimų laikotarpiai 2022 m.

Tyrimai	Vieneri metai iki VE veiklos pradžios (nuo 2022 m.), mėnesiai												
	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12			
Paukščių migracijos srautų stebėjimai													
Šikšnosparnių migracijos stebėjimai													
Pavasarių ir rudeninių paukščių santalkų stebėjimai													
Galimų plėšriųjų paukščių ir juodųjų gandrų perimviečių buvimo (lizdų) įvertinimas (2 km atstumu nuo PŪV teritorijos)													
Plėšriųjų paukščių ir juodųjų gandrų stebėjimai													
Perinčių paukščių stebėjimai													
Žiemojančių paukščių stebėjimai													
Kitų retų / jautrių VEJ poveikiui paukščių stebėjimai													
Šikšnosparnių stebėjimai veisimosi sezono metu (įskaitant ir galimų žiemaviečių paiešką)													
Identifikuotų šikšnosparnių žiemojimo vietų stebėjimai													

Paukščių ir šikšnosparnių stebėjimai 2023 m. atlikti vadovaujantis monitoringo programa (joje plačiau aprašyta tyrimų metodika), stebėjimo taškai ir maršrutai pateikti 2 pav. Paukščių stebėjimui parinkti 3 taškai iš stebėjimų vietų, vizualiai dengiančių visas planuojamas VE.

2 pav. Paukščių ir šikšnosparnių stebėjimo taškai ir maršrutai planuojamo VE parko teritorijoje.

2.1. Paukščių migracijos srautų, pavasarinių ir rudeninių santalkų stebėjimai

---

Stebėjimai VE parko teritorijoje atlikti 2022 m. kovo–balandžio ir rugsėjo–lapkričio mėnesiais. Paukščių migracijos srautų stebėjimai buvo vykdomi iš pasirinktų taškų su gera apžvalga rytinėmis valandomis po saulėtekio arba vakarinėmis valandomis prieš saulėlydį.

Nustatyta, kad paukščių migracijos srautų intensyvumas planuojamo VE parko teritorijoje yra labai nedidelis dėl teritorijoje vyraujančio atviro, lygaus, intensyviai žemės ūkio veiklai naudojamo gana monotoniško kraštovaizdžio, kuriame paukščiai migruoja plačiu neintensyviu frontu ir nesusiformuoja intensyvios migracijos srautai (nėra išreikštų paukščių migracinių srautų vietų).

Teritorijoje ne pavasario, nei rudens migracijų metu nepastebėti dideli skrendančių gulbių, žąsų, gervių būriai. Žvirblinių paukščių migracija tiriama irgi nebuvo intensyvi, kiek gausesnius būrius sudarė paprastieji kikiliai (*Fringilla coelebs*), keršuliai (*Columba palumbus*), kovai (*Corvus frugilegus*), paprastosios pempės (*Vanellus vanellus*), varnėnai (*Sturnus vulgaris*), šelmeninės kregždės (*Hirundo rustica*). Stebėti vietiniai dagilių (*Carduelis carduelis*), geltonųjų startų (*Emberiza citrinella*)

perskridimai žemame aukštyje ieškant maisto pakelėse, prie melioracijos griovių. Iš žvirblinių paukščių dažniausi buvo varnėnai (*Sturnus vulgaris*), įvairių rūšių zylės (*Parus major*, *Cyanistes caeruleus*), dirviniai vieversiai (*Alauda arvensis*), šelmeninės kregždės, paprastieji kikiliai, kurių skrydžiai buvo aiškiai tranzitiniai šiaurės ar šiaurės rytų kryptimis pavasarį ir pietvakarių kryptimi rudenį. Vyravo 1–40 metrų virš žemės skridimo aukštis. Nedideli pilkųjų gervių (*Grus grus*), gulbių giesmininkių (*Cygnus cygnus*), baltakakčių (*Anser albifrons*) ir želmeninių žasų (*Anser fabalis*) būriai praktiškai visais atvejais (tiek pavasarį, tiek ir rudenį) skrido tranzitu ir mitybai teritorijoje neapsistojo. Tik pietinėje VE teritorijos dalyje rugsėjo–spalio mėnesiais stebėtos kiek gausesnės žasų sankaupos ir kelis kartus – dirvinių sėjikų (*Pluvialis apricaria*) bei paprastųjų pempių būreliai (žr. 3 pav.). Didelių, reikšmingų sankaupų nestebėta. Tokie paukščiai kaip pempės, varnėnai, dirviniai sėjikai ar keršuliai mitybai išnaudoja rudenį ariamus laukus, tačiau didesnių sankaupų nesudaro. Žvirblinių paukščių būriai (kikiliai, čivyliai (*Linaria cannabina*), žaliukės (*Chloris chloris*), dagiliai, geltonosios startos) taip pat maitinasi laukuose po derliaus nuėmimo, bet jų gausa nebuvo didelė.

3 pav. Didžiausių paukščių sankaupų vietos VE parko teritorijoje (2022 m. spalio mėn.).

Plėšriųjų paukščių rudeninė migracija 2022 m. VE teritorijoje nebuvo stipriau išreikšta, kiek aktyviau plėšrieji paukščiai, daugiausia paprastieji suopiai (*Buteo buteo*) ir paukštvanagiai (*Accipiter nisus*), skrido tik spalio mėnesį. Kovo ir spalio mėnesiais gana dažnai stebėtos praskrendančios paprastosios pempės, skrydžio aukštis vidutiniškai siekdavo apie 21–40 metrų virš žemės.

Dažniausios migracijų metu stebėtos paukščių rūšys nurodytos 2 lentelėje, didžiausios sankaupos – 3 lentelėje.

2 lentelė. Dažniausiai VE teritorijoje stebėti migruojantys paukščiai (2022 m.).

Rūšis	Individuų skaičius, iš viso	Vyraujantis skridimo aukštis, m	Vyraujančios ryptys	Stebėjimo datos
Žąsys sp. (<i>Anser sp.</i>)	93 310 245 70	>200 151–200 151–200 >200	Š, ŠR ŠR PV PV	2022-03-19, 2022-03-26 2022-04-09, 2022-04-23 2022-09-10, 2022-09-17 2022-10-08, 2022-10-22
Gulbė giesmininkė (<i>Cygnus cygnus</i>)	7 9 18	41–60 21–40 61–80	ŠR R PV	2022-03-19 2022-04-09 2022-10-08, 2022-10-22
Pilkoji gervė (<i>Grus grus</i>)	227 96 191 422	>200 151–200 151–200 >200	Š, ŠR ŠR PV PV	2022-03-19, 2022-03-26 2022-04-09 2022-09-10, 2022-09-17 2022-10-08, 2022-10-22
Paprastasis suopis (<i>Buteo buteo</i>)	9 5 17	21–40 41–60 61–100	Š, ŠR V PV	2022-03-19 2022-09-17 2022-10-08, 2022-10-22
Tūbuotasis suopis (<i>Buteo lagopus</i>)	2	41–60	PV	2022-10-22
Paukštvanagis (<i>Accipiter nisus</i>)	2 6	21–40 61–80	R PV	2022-03-19 2022-10-08, 2022-10-22
Paprastoji pempė (<i>Vanellus vanellus</i>)	258 14 45 335	21–40 21–40 41–60 21–40	ŠR R PV, V PV	2022-03-19, 2022-03-26 2022-04-09 2022-09-10, 2022-09-17 2022-10-08, 2022-10-22
Keršulis (<i>Columba palumbus</i>)	57 25 228 142	21–40 21–40 41–60 41–60	ŠR R, ŠR PV, V PV, V	2022-03-26 2022-04-09 2022-09-10, 2022-09-17 2022-10-08, 2022-10-22
Dirvinis vieversys (<i>Alauda arvensis</i>)	>300 57 60 23	1–20, 21–40 21–40 21–40 21–40	Š, ŠR R PV, V PV	2022-03-19, 2022-03-26 2022-04-09 2022-09-10, 2022-09-17 2022-10-08
Lygutė (<i>Lullula arborea</i>)	5	1–20	PV	2022-10-08
Šelmeninė kregždė (<i>Hirundo rustica</i>)	11 83 27	1–20 1–20 1–20	ŠR PV V	2022-04-23 2022-09-10, 2022-09-17 2022-10-08
Kovas (<i>Corvus frugilegus</i>)	88	1–20	V	2022-10-08
Smilginis strazdas (<i>Turdus pilaris</i>)	42	1–20	V	2022-10-08
Paprastasis varnėnas (<i>Sturnus vulgaris</i>)	56 112 87 11	1–20 20–40 1–20 41–60	R ŠR PV V	2022-03-26 2022-04-09 2022-09-17 2022-10-08
Zylės (<i>Parus sp.</i>)	20 75 14 68	1–20 1–20 1–20 1–20	R ŠR PV V	2022-03-26 2022-04-09, 2022-04-23 2022-09-10, 2022-09-17 2022-10-08, 2022-10-22
Dagilis (<i>Carduelis carduelis</i>)	79	1–20	P	2022-10-08, 2022-10-22

Kikiliai sp. (<i>Fringila</i>)	>200	1–20	R, ŠR	2022-03-26
	91	1–20	ŠR	2022-04-09
	150	1–20	V	2022-09-10, 2022-09-17
	210	1–20	PV	2022-10-08, 2022-10-22
Geltonoji starta (<i>Emberiza citrinella</i>)	52	1–20	P	2022-10-08, 2022-10-22

3 lentelė. VE teritorijoje stebėtos migruojančių paukščių sąkaupos (2022 m.).

Rūšis	Individų skaičius	Buveinė	Stebėjimo data
Želmeninė žąsis (<i>Anser fabalis</i>)	35	Javai, ankštiniai	2022-04-09
	110	Javai	2022-10-08
Baltakaktė žąsis (<i>Anser albifrons</i>)	30	Javai	2022-03-26
	10	Javai, ankštiniai	2022-04-09
	230	Javai, ankštiniai	2022-10-08, 2022-10-22
Žąsis (<i>Anser</i> sp.)	27	Javai, ankštiniai	2022-03-19, 2022-03-26
	16	javai	2022-10-08
Gulbė giesmininkė (<i>Cygnus cygnus</i>)	13	Ankštiniai, javai	2022-03-19
	18	Javai	2022-09-17
Pilkoji gervė (<i>Grus grus</i>)	45	Javai, kukurūzai	2022-03-19, 2022-03-26
	20	Javai	2022-09-17
	93	Javai	2022-10-08
Paprastoji pempė (<i>Vanellus vanellus</i>)	21	Javai	2022-03-26
	10	Ganykla	2022-04-09
	34	Ganykla, javai	2022-09-17
	520	Javai, arimas	2022-10-08, 2022-10-22
Dirvinis sėjikas (<i>Pluvialis apricaria</i>)	260	Javai, arimas	2022-10-08, 2022-10-22
Paprastasis varnėnas (<i>Sturnus vulgaris</i>)	70	Javai	2022-09-17
	120	Arimas	2022-10-08

2.2. Perinčių paukščių stebėjimai

Perinčių paukščių stebėjimai VE parko teritorijoje atlikti 2022 m. kovo–liepos mėnesiais. Dėl teritorijoje vyraujančio monotoniško agrarinio kraštovaizdžio perinčių paukščių rūšinė gana skurdi, o perinčtys skirtingų rūšių paukščiai santykinai negausūs.

Nustatyta, kad teritorijoje perėjo šios VE poveikiui jautrios paukščių rūšys: baltasis gandras (*Ciconia ciconia*), griežlė (*Crex crex*), keršulis, paprastoji pempė, perkūno oželis (*Gallinago gallinago*). Taip pat perėjimo metu VE parko teritorijoje stebėtos besimaitinančios, užklystančios šios VE poveikiui jautrios paukščių rūšys: pilkoji gervė, nendrinė lingė (*Circus aeruginosus*), paprastasis suopis, paukštvanagis.

VE parko teritorijoje iki šiol buvo žinoma apie 15 baltųjų gandrų lizdų, nutolusių iki 3 km atstumu nuo planuojamų VE vietų (žr. 4 pav.). 2022 m. patikrinus šiuos lizdus nustatyta, kad rūšies gausumas nepakitęs, rasta 14 užimtų lizdų. Išskirtinai baltiesiems gandrums svarbių vietų teritorijoje nenustatyta, šios rūšies paukščiai veisimosi metu periodiškai stebėti visoje teritorijoje, kur ne tik peri, bet ir maitinasi.

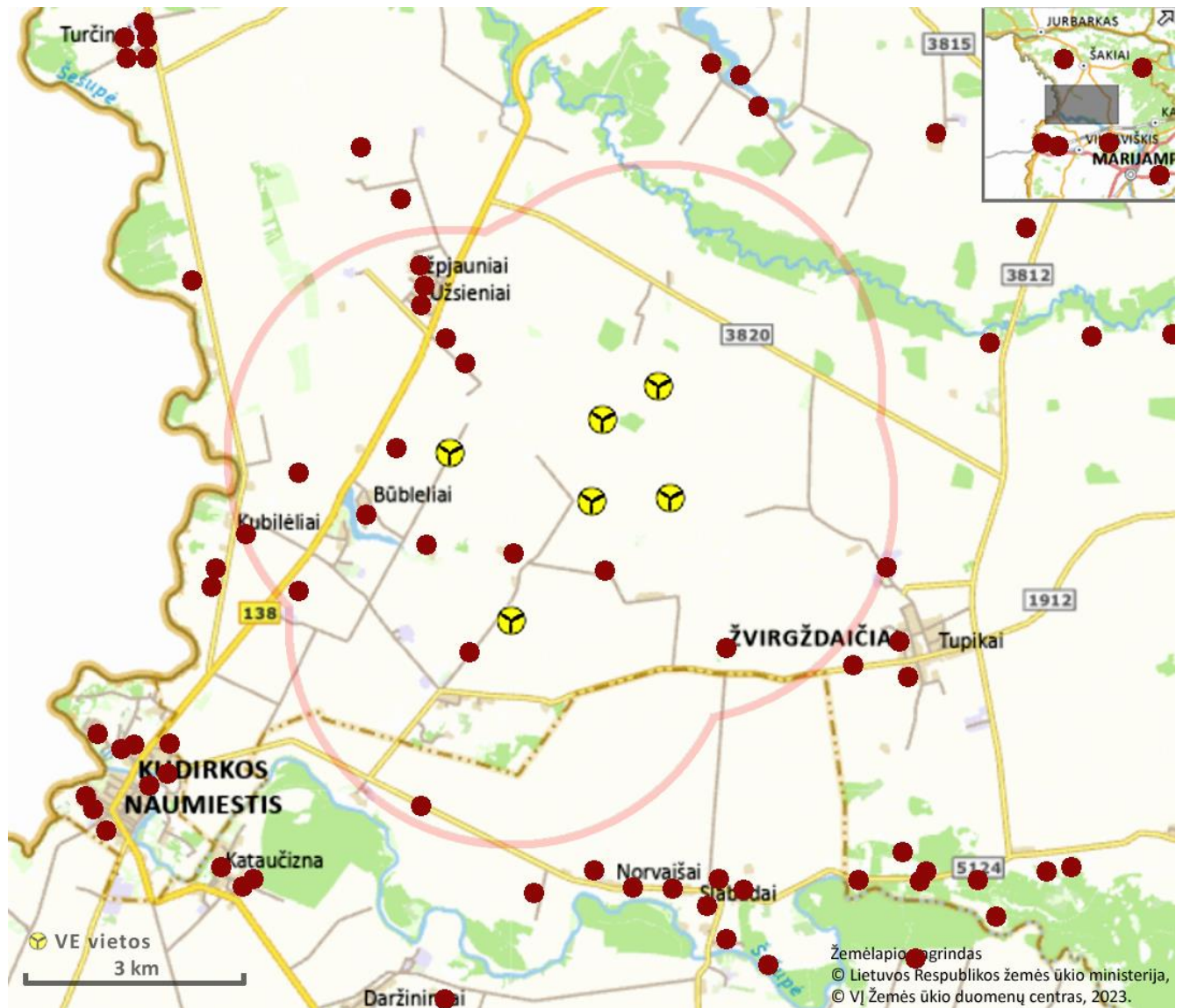
VE parko teritorijoje iki 3 km atstumu nuo planuojamų VE vietų griežlė stebėta vienintelėje vietoje, kur registruotas 1 patino tuoktuvinis balsas.

Keršulių teritorinis elgesys, pagal kurį nustatytos perėjimo vietos, registruotas 5-iose VE parko teritorijos vietose. Besimaitinantys pavieniai paukščiai perėjimo laikotarpiu stebėti įvairiose teritorijos vietose dirbamuose laukuose.

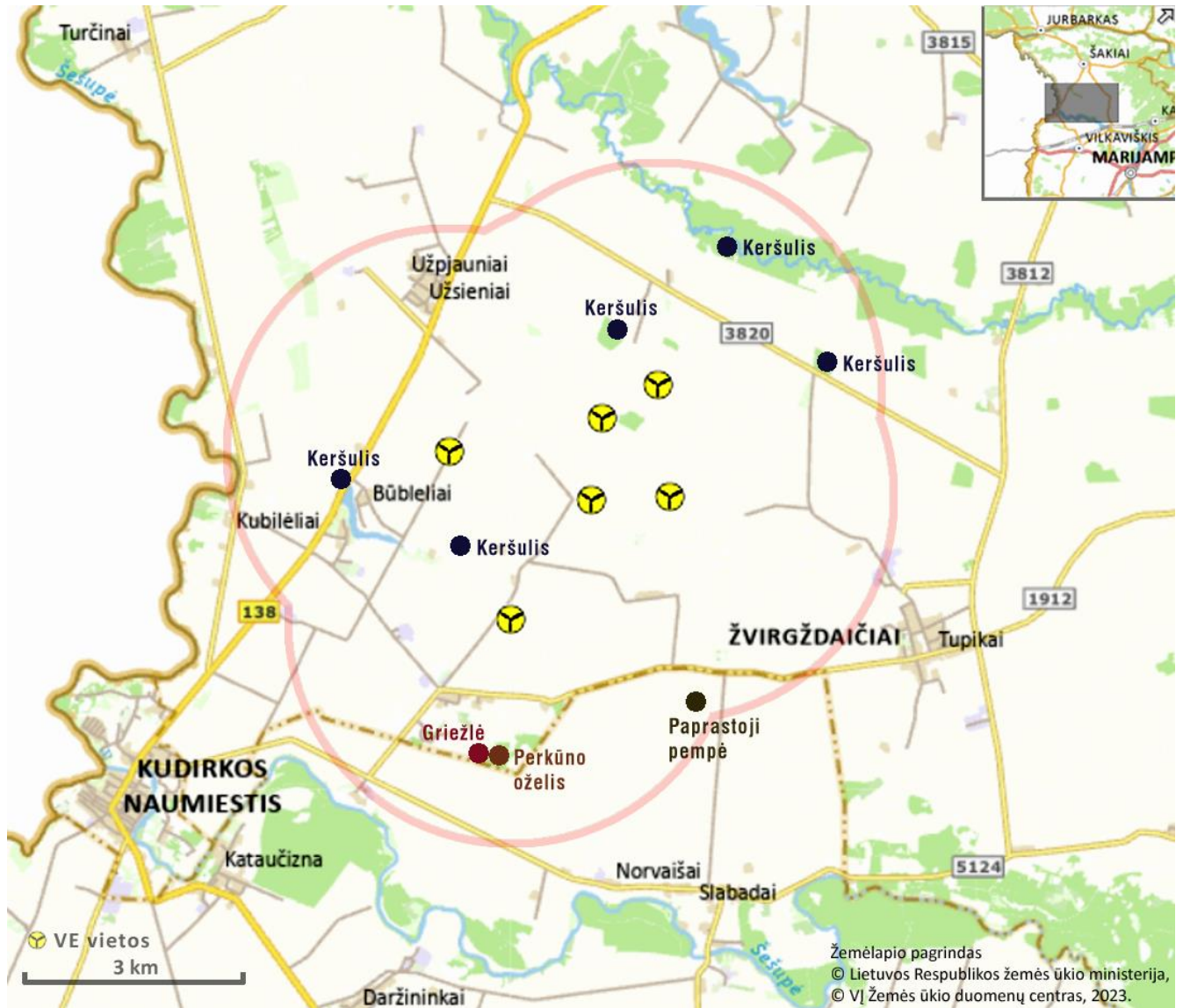
Perinčios paprastosios pempės aptiktos vienintelėje vietoje – lizdas drėgnoje dirbamų laukų vietoje rastas pietinėje VE parko teritorijos dalyje.

Perkūno oželiai taip pat rasti perint vienoje vietoje pietinėje VE parko teritorijos dalyje.

VE poveikiui jautrių rūšių paukščių perėjimo vietos pateikiamos 5 pav.

4 pav. Planuojamoje VE parko teritorijoje esantys baltųjų gandrų lizdai (LIFE+ projekto „Baltųjų gandrų (*Ciconia ciconia*) apsauga Lietuvoje, Nr. LIFE07 ANT/LT/000531“, duomenimis).

5 pav. VE poveikiui jautrių rūšių paukščių perėjimo vietos VE parko teritorijoje (2022 m.).

Pilkosios gervės ir nendrinės lingės (besimaitinantys pavieniai paukščiai) VE parko teritorijoje perėjimo metu matytos keletą kartų, paukštvanagis – vieną kartą, tuo tarpu paprastieji suopiai reguliariai buvo stebimi įvairiose vietose, tiek medžiojantys, tiek sklandantys.

Visoje VE parko teritorijoje peri įprastos agrarinio ir atviro kraštovaizdžio paukščių rūšys, o vietose, kur yra medžių – ir įprastos miško paukščių rūšys. Dažniausios teritorijoje perinčios rūšys: dirvinis vieversys, šelmeninė kregždė, baltoji kielė (*Motacilla alba*), juodasis strazdas (*Turdus merula*), paprastoji liepsnelė (*Erithacus rubecula*), lakštingala (*Luscinia svecica*), pilkoji musinukė (*Muscicapa striata*), kiauiliukė (*Saxicola ruberta*), karklinė nendrinukė (*Acrocephalus palustris*), pilkoji devynbalsė (*Sylvia curruca*), rudoji devynbalsė (*Sylvia communis*), sodinė devynbalsė (*Sylvia borin*), juodagalvė devynbalsė (*Sylvia atricapilla*), pilkoji pečialinda (*Phylloscopus collybita*), didžioji zylė (*Parus major*), paprastoji medšarkė (*Lanius collurio*), pilkoji varna (*Corvus cornix*), paprastasis varnėnas, eurazinis

karklažvirblis (*Passer montanus*), kikelis, žaliukė, čivylis, geltonoji starta, nendrinė starta (*Emberiza schoeniclus*) ir kt.

2.3. Plėšriųjų paukščių ir juodųjų gandrų stebėjimai, lizdavičių įvertinimas

---

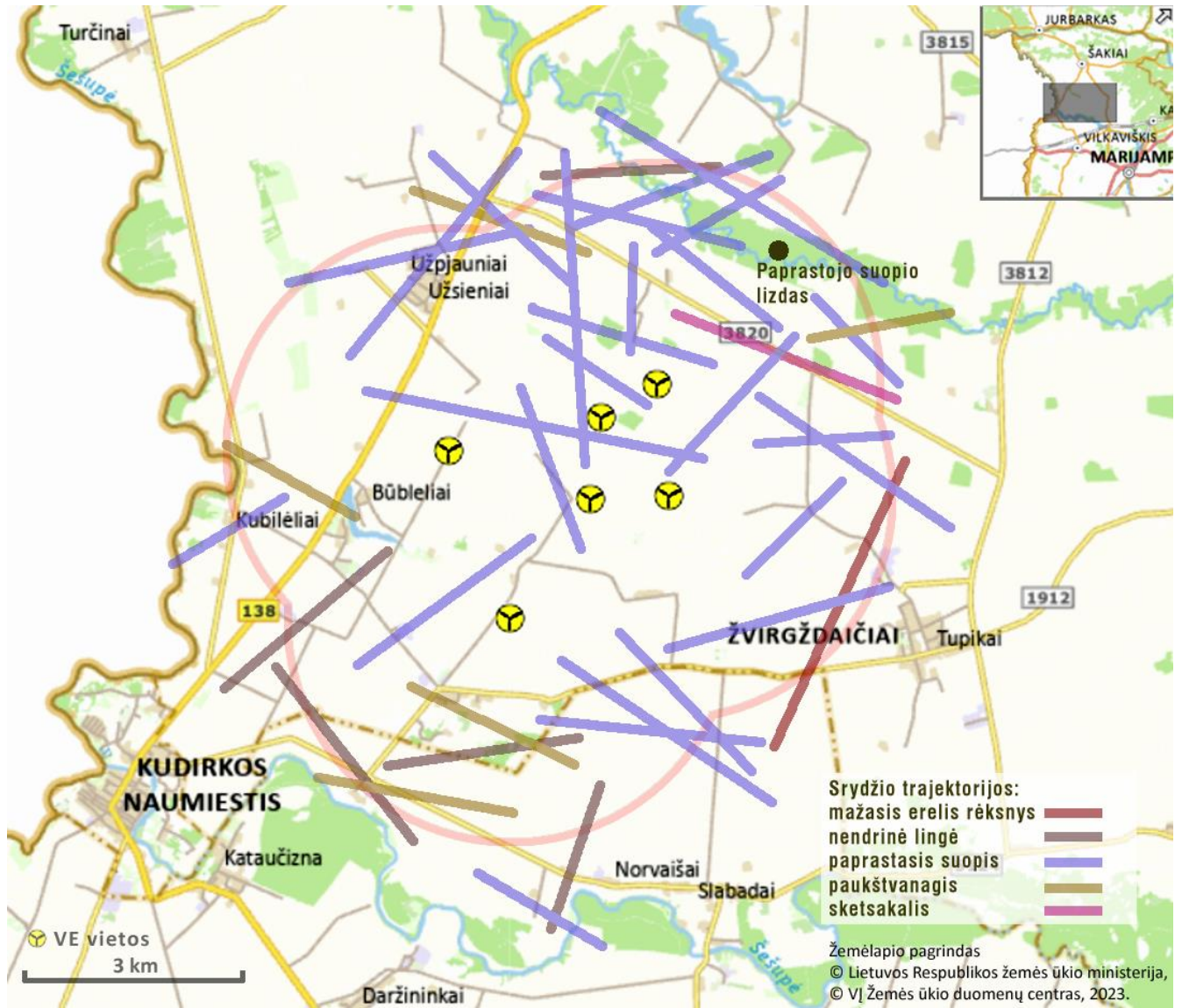
Stebėjimai VE parko teritorijoje atlikti 2022 m. rugpjūčio–spalio mėnesiais. VE teritorija yra tinkama plėšriųjų paukščių maitinimuisi. Plėšrieji paukščiai, pagrinde paprastieji suopiai, medžioja netoli veisimosi teritorijos, dažniausiai iki 1–2 km atstumu nuo lizdo. Tuo tarpu lingės medžiodamos gali nuskristi gana toli nuo lizdo vietos, dažniausiai medžioja virš laukų ir pievų, skraido paprastai nedideliame aukštyje (2–5 m). Migracijų metu jos medžioja didesnėje atviro kraštovaizdžio teritorijoje.

Dažniausia VE teritorijoje aptinkama plėšriųjų paukščių rūšis – paprastasis suopis. Tai įprastas miškų ir miškelių paukštis, medžiojantis atvirame kraštovaizdyje. Paprastai skraido iki 81–100 m aukštyje, sklaidydami iškyla ir iki 300 m ir aukščiau. Dažniausiai medžioja iš tupėjimo postų: tupi ant elektros linijų atramų, dirbamuose laukuose esančių kuolų ir stulpelių, medžiuose. VE teritorijoje aptinkamas ištisus metus (žiemą retas).

Kiti plėšrieji paukščiai VE teritorijoje registruoti tik pavieniai: stebėtos 1–20 m aukštyje medžiojančios nendrinės lingės, 21–40 m aukštyje praskrendantys 5 pavieniai paukštvanagiai (*Accipiter nisus*), sketsakalis ir vienintelis mažasis erelis rėksnys.

VE teritorijoje juodųjų gandrų lizdų neaptikta, lizdų paieškos vykdytos 2022 m. spalio–gruodžio mėn. Iš plėšriųjų paukščių rastas tik 1 užimtas paprastojo suopio lizdas.

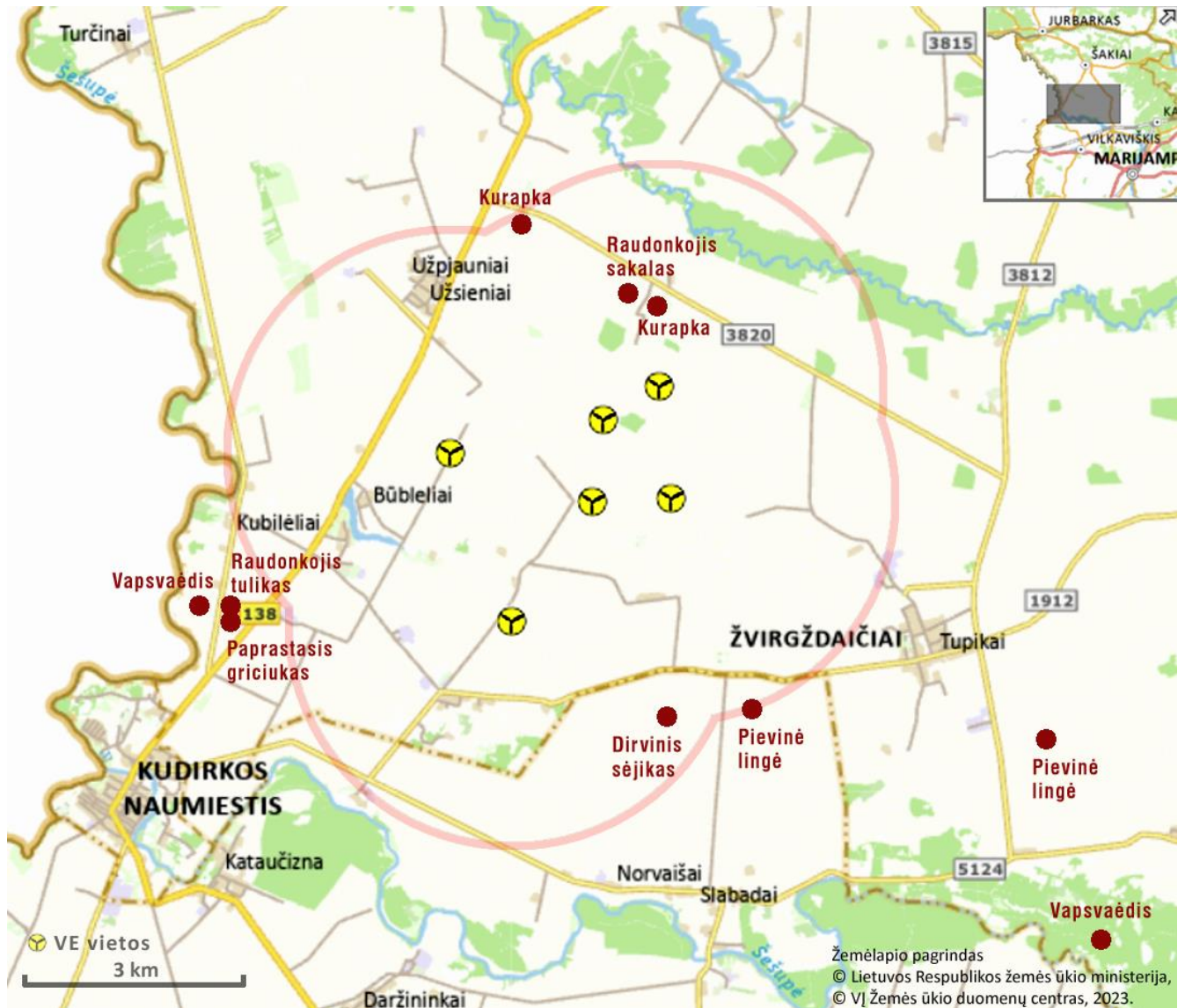
Plėšriųjų paukščių stebėjimų vietos ir lizdavičių pateikiamos 6 pav.

6 pav. Plėšriųjų paukščių stebėjimo vietos planuojamoje VE parko teritorijoje (2022 m.).

2.4. Kitų retų, jautrių vėjo elektrinių poveikiui paukščių stebėjimai

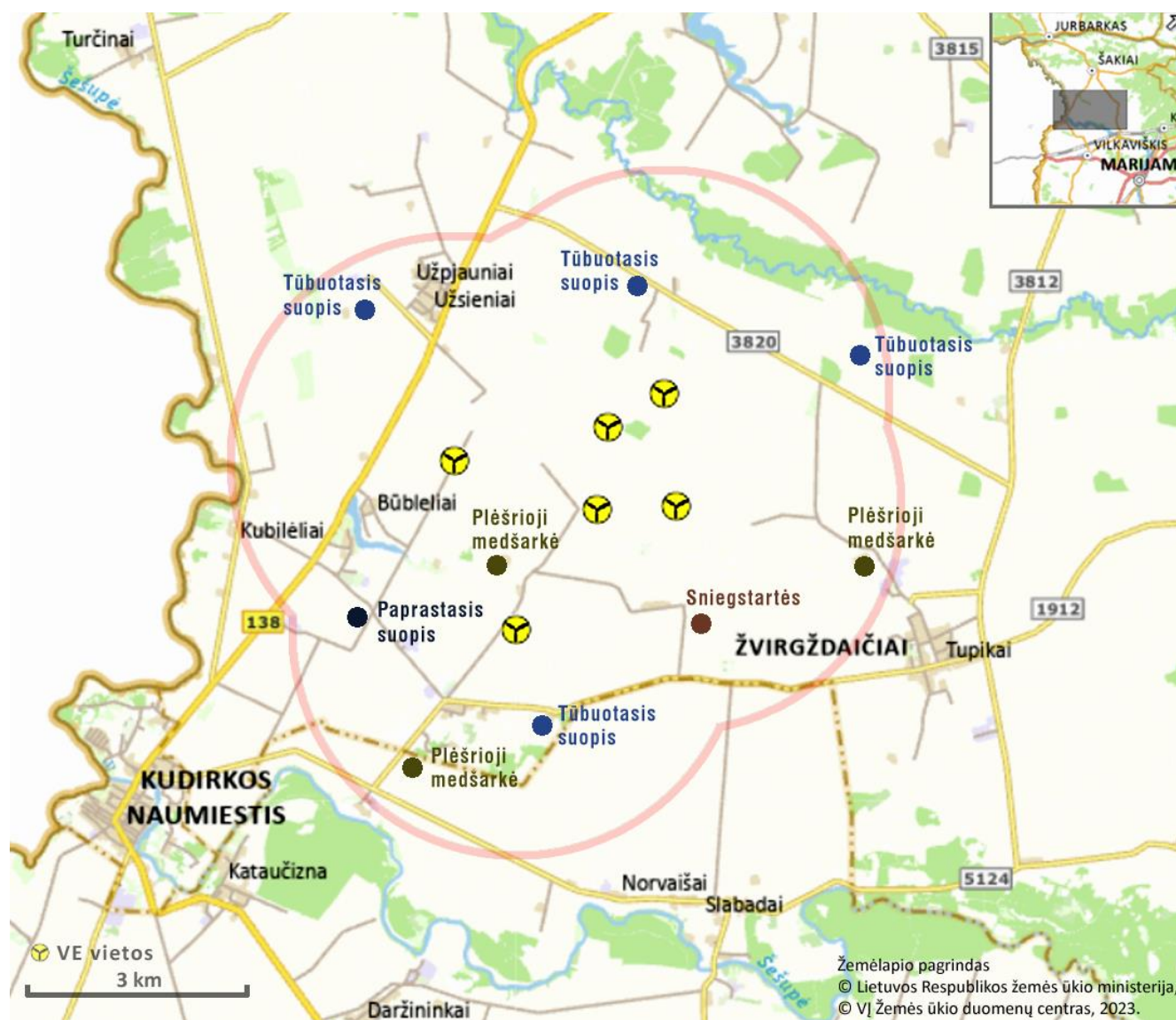
VE teritorija nepasižymi retų ir jautrių vėjo elektrinių poveikiui paukščių įvairove ir gausa. Iki šiol šioje teritorijoje buvo žinomi tik pavieniai retų rūšių paukščių stebėjimo atvejai (žr. 7 pav.). 2022 m. atliktų stebėjimų metu (ir 2023 m. sausio–vasario mėn. žiemojančių paukščių stebėjimo metu) taip pat nustatyta tik pavieniai retų rūšių stebėjimo atvejai, visi jie pateikti šios ataskaitos 2.1–2.3 ir 2.5 skyriuose.

7 pav. Planuojamoje VE parko teritorijoje iki 2022 m. užregistruotos retos paukščių rūšys (Aplinkos ministerijos saugomų rūšių informacinės sistemos duomenimis).

2.5. Žiemojančių paukščių stebėjimai

Stebėjimai VE parko teritorijoje atlikti 2022 m. gruodžio ir 2023 m. sausio–vasario mėnesiais. Teritorijoje stebėtos tik įprastos Lietuvoje žiemojančios paukščių rūšys, kurioms VE parko įrengimas didesnės įtakos neturi. Žiemos mėnesiais vyravo įvairių rūšių zylės, karklažvirbliai, geltonosios startos, pilkosios varnos, krankliai (*Corvus corax*), euraziniai kėkštai (*Garullus glandarius*), šarkos (*Pica pica*), negausiai stebėti paprastieji svirbeliai (*Bambycilla garrulus*), pavienės sniegstartės (*Plectroplenax nivalis*), žaliukės, alksninukai (*Spinus spinus*), didieji margieji geniai (*Dendrocopos major*), plėšriosios medšarkės (*Lanius excubitor*) ir kt. VE teritorijoje 4 kartus matyti pavieniai tūbuotieji suopiai (*Buteo lagopus*), po kartą – paprastasis suopis ir paukštvanagis. Visi šie plėšrieji paukščiai skraidė 1–60 m aukštyje. Žiemojančių paukščių stebėjimų vietos pateikiamos 8 pav.

8 pav. Retesnių žiemojančių paukščių stebėjimo vietos planuojamoje VE parko teritorijoje (2022-12-01–2023-02-28).

2.6. Šikšnosparnių migracijos stebėjimai

Šikšnosparnių migracijos stebėjimai VE parko teritorijoje atlikti 2022 m. gegužės ir rugpjūčio–spalio mėnesiais. Visi šikšnosparnių stebėjimai vykdyti nešiojamuoju ultragarsiniu detektoriumi „Echo Meter Touch 2 Pro“.

Neįprastai šaltas pavasaris, ypač naktys, kuomet temperatūra dažnai būdavo minusinė, atsiliepė ir šikšnosparnių migracijai bei šių žinduolių elgsenai pabudus iš hibernacijos periodo. Negausią šikšnosparnių migraciją greičiausiai lėmė ne tik šaltas pavasaris, bet ir migracinių koridorių nebuvimas teritorijoje: šikšnosparniai dažniausiai migruoja palei jūrų pakrantes, upių slėnius ir vagas, kaip orientavimosi aplinkoje priemonę naudoja regėjimą ir echolokaciją. Skridami netoli žemės jie echolokuoja, o skrendant aukštai orientyrais tampa kanalai, upės, medžių juostos, net gyvatvorės.

Migruojančių šikšnosparnių migracijos koridorių nenustatyta, registruoti tik pavieniai skraidantys individai. Dažniausiai buvo registruojami šikšnosparniai, reguliariai atliekantys trumpo arba vidutinio nuotolio sezoninius perskridimus (migracijos atstumas dažniausiai neviršija 500 km): vandenis pelėausis (*Myotis daubentonii*) – 6 stebėjimo atvejai, rečiausiai – europinis plačiaausis (*Barbastella barbastellus*) – 1 stebėjimo atvejis. Labai negausiai skrido ir rūšys, atliekančios reguliarius ilgo nuotolio sezoninius perskridimus (iš vasaros į žiemos slėptuves skrenda daugiau kaip 1000 km): mažasis nakviša (*Nyctalus leisleri*), rudasis nakviša (*Nyctalus noctula*) – po 2 stebėjimo atvejus, Natuzijaus šikšniukas (*Pipistrellus nathusii*), šikšniukas nykštukas (*Pipistrellus pipistrellus*) – po 1 stebėjimo atvejį. Po 2 kartus registruoti paprastai sėslūs: rudasis ausylis (*Plecotus auritus*) ir Natererio pelėausis (*Myotis nattereri*), kurie į žiemavietes skrenda tik keliasdešimties kilometrų atstumu.

Gegužės 13 ir 28 d. vakarais atliekant migruojančių šikšnosparnių monitoringą neregistruotas nei vienas ultragarso signalas, todėl 9 pav. pateikiamos šikšnosparnių stebėjimų vietos 2022 m. rugpjūčio–spalio mėnesiais.

9 pav. Šikšnosparnių stebėjimo vietos ir datos planuojamoje VE parko teritorijoje migracijų metu (2022 m.).

2.7. Šikšnosparnių stebėjimai veisimosi sezono metu, žiemaviečių paieška

Stebėjimai VE parko teritorijoje atlikti 2022 m. gegužės–liepos mėnesiais. Veisimosi metu šikšnosparnių stebėjimai vykdyti tiek taškuose, tiek ir kitose vietoje pasirinktose vietose, siekiant aprėpti visas potencialias šikšnosparnių mitybos buveines: tvenkinius, upelių pakraščius, lauko giraites ir pamiškes, medžiais apaugusias sodybvietas. Atvirose vietose, kur vyrauja ištisinės žemės ūkio naudmenos, šikšnosparniai neužregistruoti. Visos negausios registracijos vietos koncentruojasi prie želdinių, vandens telkinių ir urbanizuotų teritorijų.

Veisimosi metu rastos šios rūšys: Natuzijaus šikšniukas (*Pipistrellus nathusii*), vėlyvasis šikšnys (*Eptesicus serotinus*), mažasis nakviša (*Nyctalus leisleri*), rudasis nakviša (*Nyctalus noctula*), vandeningis

---

3. Paukščių ir šikšnosparnių 2022 m. stebėjimų apibendrinimas

---

1. Dėl vyraujančių didelio ploto ir intensyvumo žemės ūkio naudmenų, VE teritorija yra mažai patraukli tiek paukščiams (tiek perėjimo, tiek ir migracijų bei žiemojimo laikotarpiais), tiek šikšnosparniams. Kadangi teritorijoje mažai natūralių buveinių, paukščių gausa konkrečiu laikotarpiu ar net konkrečią dieną labai priklausomas nuo žemės ūkio veiklos – įdirbinėjant dirvą paukščių skaičius teritorijoje padidėja, kitu metu paukščių apsilankymai teritorijoje būna tik trumpalaikiai.

2. VE teritorijoje nepastebėta ilgalaikių ir labai skaitlingų paukščių sankaupų, visos jos buvo trumpalaikės ir siejamos su žemės įdirbimu tam tikru trumpu laikotarpiu. Tokių vietų lokacija keičiasi, priklausomai nuo konkrečiais metais vykdomos veiklos, taip pat skirtingais sezono laikotarpiais. Tirta teritorija nėra svarbi migruojančių žąsų, gervių, pempių sankaupų formavimuisi ir mitybai, nes migracijos metu didelių sankaupų nestebėta.

3. Paukščių migracija teritorijoje nėra skaitlinga palyginus su migruojančių paukščių kiekiu Vakarų ir kituose Lietuvos regionuose. Pavasarinė migracija mažai išreikšta. Paukščiai skrenda negausiu ir plačiu frontu per visą VE teritoriją, nesusiformuoja išreikšti migracijos koridoriai. Daugiausiai skrenda žvirbliniai paukščiai, kurie nėra jautrūs VE poveikiui.

4. VE teritorijoje nenustatyta šikšnosparnių migracijos koridorių, žiemojimo vietų, o veisimosi metų negausiai stebėti tik pavieniai individai.

5. Atsižvelgiant į 1–4 punktus galima teigti, kad VE teritorijoje kol kas netikslinga išskirti pavojingiausių vietų paukščiams ir šikšnosparniams jų nenustačius, tačiau pavojingiausios vietos galimai paaiškės tęsiant monitoringo darbus ir apibendrinus ne vienerių metų stebėjimus

6. Norint tiksliau nustatyti paukščių ir šikšnosparnių paplitimą VE teritorijoje, stebėjimai turi būti tęsiami laikantis pagrindinių monitoringo programoje numatytų kryptų.